

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ I.

Established

1893.

TWO SECTIONS — SECTION I.

PIK XLIX. Ч. 254. Джерзі Сіті, Н. Дж., понеділок, 3. листопада 1941. No. 254. Jersey City, N. J., Monday, November 3, 1941. Vol. XLIX

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки.

Тел. „Свободи“: BErgen 4-0237—4-0807

THREE CENTS in the United States of America.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки.

Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016

FIVE CENTS elsewhere.

Равшнінг Про Гітлера й Росію

Д-р Герман Равшнінг, бувший нацист, а тепер один з найзавзятіших ворогів Гітлера і нацизму, пише, що Гітлер мусить цілковито розбити Росію, щоб досягнути свою ціль. Покищо, пише Равшнінг, не видно, щоб його ціль сповнялась, бо як довго Росія ставить будь який опір, та як довго держиться Сталін і його режим, то це не означає Гітлерової перемоги, а означає його поразку. Гітлер, каже Равшнінг, прямує до цього, щоб розбити цілковито російську центральну систему, щоб можна потім створити на місці тої системи нову політичну будівлю. Наразі іде йому про знищення Росії, каже Равшнінг. З Англією він міг би тимчасово погодитись, бо зовсім знищенням і розбиттям британської імперії Гітлер може підоджати, твердить Равшнінг.

НЕ ДОБАЧУЄ СМУТКУ!

„Фелькішер Беобахтер“, нацистський офіційний орган, розписується широко про „невимовну радість та щасливість з причини повороту України та її народу під німецьке панування“ та „усунення жидів з України, головно з Києва“. Замітне те, що часопис нічого не пише про те, що нацистська влада викидає жидів десятками тисяч з Німеччини і перевозить їх на Україну, щоб там гинули разом з голодуючим українським населенням. Нацистський орган не згадує теж нічого про насильне прилучування українських земель до польського Генерального Губернаторства, чи до румунських адміністративних округів. Уже те одно мусить там цілком певно заставляти українських людей сумувати, коли застановляються, що то буде далі з Україною.

Повно Безробітних

і Потребуючих

Український Допомоговий Комітет у Львові є завалений проханнями соток інтелігентів та тисячів робітників і ремісників, що благають праці й допомоги.

Яких „Вісток“ Найбільше?

В українській пресі, що виходить на Західній Україні, є кожного дня повно запитів п. н. „Подайте вістку“. Це питають українські родини за своїми найдорожчими, бо не знають, де вони і що з ними сталося.

НАШІ ВОЯКИ І НАШЕ РІЗДВО

„Ukrainian Affairs Bulletin of Connecticut“ подає в числі 30 жовтня, що було б добре, щоб американські вояки українського походження, що є в американській армії, могли дістати відпустку на українське Різдво й бути в цей час разом зі своїми рідними. Бюлетен нагадує, що американські жиди поробили заходи, щоб вояки жидівського походження могли діставати відпустки на жидівські свята, та що ті заходи увінчалися успіхом. Так чому не зробити те саме й американській молоді українського походження і не поробити старань, щоб вона була в себе в хаті на Українське Різдво. Бюлетен дораджує, щоб молоді по місцевостях порадилися разом зі своїми парохами в тій справі й спільно вислали своє бажання до свого єпископа, а цей потім передасть це бажання відповідній американській владі до остаточного полагодження.

КОБИ ТІЛЬКИ ЯКНАЙСКОРШЕ ЗАБРАЛИСЬ!

З Будапешту подають, що в комунікаті начальної команди мадярських військ проголошено, що та частина мадярської армії, що „брала участь у відбудові визволеної України“ вже вертає додів. Про інші мадярські війська подано, що вони вже аж над Доном.

„Українська Рада Волині“

Про таку доносить польська інформаційна служба на підставі того, що подає російський щоденник „Новое Слово“, що виходить в Берліні. Отже в тій російській газеті пишеться, що бувший посол до польського союму Скрипник організує на Волині „Українську Раду Волині“, з осідком у Рівнімі. В цій Раді мали б бути волинські українці, що були послами до варшавського союму, а це Власовський, Козубський і Онуфрейчук, та посадики волинських міст, а то: Бубла з Рівного, Ермолаїв з Луцька, Пирогов з Ковля та інші.

Згадані вище джерела ще подають про українські часописи, що зачали виходити на Волині. І так у Рівнімі має видавати Скрипник український тижневик „Волинь“, а в Крем'янці зачав виходити „Крем'янецький Вістник“, в Костополі „Самостійність“, а в Сарнах „Голос Сарненщини“.

СТОРПЕДОВАНО КОНТРТОРПЕДОВЕЦЬ „СТЮБЕН ДЖЕЙМС“

Департамент маринарки проголосив, що в ночі з 30. на 31. жовтня вдарила торпеда американський нищівник „Стюбен Джеймс“, що брав участь в конвоюванні. Сталось це на Північній Атлантиці, на захід від Ісландії. Контрторпедовець затонув. Він належав до типу тих нищівників, що їх Злучені Держави відступили Великій Британії. Поемність цього воєнного корабля виносилася 1,190 тон. Залога корабля складалася звичайно з 6 офіцерів і 114 маринарів. Це вже третій зчери американський воєнний корабель, що зістав торпедований. Першим був контрторпедовець „Гріп“, а другим „Карні“.

До Самих Найнижчих Урядів

З того, що ріжна чужинецька преса подає про те, що тепер діється на Західній Україні, можна заключати, що німецька влада перебрала всюди головний провід у свої руки. На всіх визначніших посадах є німці, наставлені Берліном. Українців приймають до найнижчої категорії поліційної служби, чи дають їм змогу вчити в школах, або працювати в кооперативах.

І Чортків Має Свою Газету

В Чорткові, Західня Україна, почав виходити тижневик „Тризуб“ під редакцією магістра Будника.

3 ЛИСТІВ З РІДНОЇ ЗЕМЛІ

„Америка“ з 25. жовтня згадує за большевицькі звірства, поповнювані над українським народом у Західній Україні. Подає на підставі одержаних листів. До нашої редакції надсилають теж листи, одержані з старого краю, в яких рідня повідомляє своїх рідних в Америці про те, що вона витерпіла під большевицькою окупацією.

Розбудовують Власними Силами

Коли говорити про розбудову українського життя на західно-українських землях, що опинилися під німецькою окупацією, то можна одно певно твердити: те життя піднімається тільки там, де український нарід виступає за своєю власною ініціативою, з власним трудом і власною жертвенністю. Це видно найкраще на „Маслосоюзі“, що знову стає на ноги власними силами не тільки у Львові, але й по інших містах. У Львові „Маслосоюз“ має мати 30 склепів.

Треба Аж Накликувати

„Ажанс Радіо“ передає німецьку радіову висильну з Мінська, столиці Білорусі, в якій німці захоплюють українців, щоб вступати до німецької армії та голосились до поліційної служби в Польщі, бо надійшов „батько справедливості“, себто час, коли українці можуть „відплатитись полякам за вікові кривди, завдані ними українському народові“.

Дозволяють Принаймні На Допомогові Комітети

Останні державні перевороти в Румунії відбилися дуже тяжко на українському життю. Перестала існувати українська преса. Замовкло й всяке організаційне життя. Навіть припинено діяльність Допомогового Комітету, що займався виключно гуманітарними справами. Дперва тепер, як це подає загранична преса, дозволила румунська влада на отворення Українського Допомогового Комітету.

НІМЦІ ПРО СВОЇ ВТРАТИ

БЕРН. — Німецька газета „Дойтше Альгемайне Цайтунг“ знов приносить статтю про великі німецькі втрати в Соведах. „Смерть має великі жнива коло Вязми“, каже вона. Евакуація наших ранених з того міста є цілковито неможлива. Лікарі працюють в день і в ночі безперестанку. Наші хоробрі вояки день за днем йдуть на операційні столи в шпиталях. Кожну стопу землі на фронті ми окупуюмо дуже дорого“.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918,
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,**ВІД РЕДАКЦІЇ**

Сьогоднішнє число не має „жіночої сторінки“. Заводимо ту нову зміну на те, щоб піти на зустріч тим, що бажали б мати на тих двох українських сторінках інший, так сказатиб, загальний матеріал. Отже пробуємо заповнити ті дві сторінки такими новинками, які повинні бути для всіх цікавими. Та й це тільки спроба, а доперва практика покаже, чи вона вдатна. Для „жіночої сторінки“ будемо призначувати четверту сторону того числа „Свободи“, що виходить у вівторок.

ЯПОНЦІ ПРИТИСКАЮТЬ УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ В ХАРБІНІ**Нема українських часописів в Харбіні.**

В Харбіні, столиці Манчуко, не виходить тепер ні один український часопис. „Манджурський Вістник“, якого видавав І. В. Світ, закрили японці ще давніше наслідком доносів москалів. Після того короткий час виходив „Далекий Схід“, але внаслідок японської влади припинила й те видавництво.

Життя й праця Української Національної Кольонії.

В Харбіні зорганізовано курси українознавства, які веде відомий український культурник І. Паславський. Він на протязі 10 років був безіменним головою „Просвіти“, що існувала в Харбіні більш як 10 літ. Українське життя в Харбіні тепер дуже мляве. А це тому, що провід Української Національної Кольонії знаходиться в руках не вибраних українською публікою, але настановлених японською владою, людей. Першим таким призначеним головою був Ю. Рой. Після нього вдалося ще вибрати головою Ради УНК д-ра Нетребенка, старого українського діяча, а його заступником П. Марчишина, емігранта з Галичини.

Усунули за про-англійсько-американське становище

На загальних зборах 1939. р. була обрана нова Рада УНК, але вона проіснувала тільки пару днів та скоро була розв'язана владою. У своїй офіційній заяві японські чинники заявили, що члени Ради є „англійсько-американського настановлення“, та що вони не є прихильниками Німеччини та її союзників. Збори між іншим зробили протест проти віддання Гітлером Західно-Українських Земель Сталінові, угодою з 23. серпня 1939. р.

Від часу виходу німецько-більшевицької війни.

Від часу вибуху німецько-більшевицької війни відносини не покращали. В Харбіні позна-

чається тепер українська активність в інших напрямках. Існує українська радіо-передача, яка недавно передала програми в честь Івана Котляревського та українського драматурга Тобілевича. Як зачалась німецько-советська війна то японська преса помістила кілька статей про Україну, згадуючи за її самостійницькі стремління.

В ШАНГАЮ ВИЗНАНО УКРАЇНСЬКИЙ КОМІТЕТ!

Дня 5. жовтня ц. р. відбулися загальні збори української громади в Шангаю. Громада має свій репрезентативний орган — Український Національний Комітет, що заступає інтереси української громади та є визнаним японською окупаційною владою як рівнож адміністрацією французької концесії та Міжнародного Сетлименту, що є фактично в руках англійців. Комітет видає всім українцям відповідні посвідки й тільки з такими посвідками можна їхати по Китаю, без них не вільно рушитися навіть поза місто.

ДАЛЕКО-СХІДНА ПРЕСА ПРО УКРАЇНУ Й УКРАЇНЦІВ

За останні кілька тижнів французька преса, що виходить в Шангаю та Пекіні, принесла цілий ряд статей про Україну. „Le Journal de Peking“ приніс ряд статей, які описують змагання українського народу до самостійності та беруть в оборону Україну. В одній такій статті „На Україні“ автор Г. Роббен порівнює Україну до Франції та наводить багато спільних рис, які мають Україна та Франція. Він називає Україну „Францією європейського Сходу“.

В Шангаю рівнож відбувся доклад французького письменника Рів'єра про Україну та її вільні змагання в минулому та сучасності.

Просить Допомоги Для Росії, Але Не Радить Брататися

Дуже отверту промову перед мішаною публікою виголосив 21. жовтня в Лондоні посол Вернон Бартлет, який щойно повернувся з двомісячного побуту в Росії. Він хоч, з одного боку, просив, щоб Британія негайно і щедро помагала Росії, то, з другого боку, звернувши увагу, щоб британці не дурили себе, що, мовляв, Росія і Британія не тільки собі тепер союзники, але й мають однакові ідеали. „На мою думку“, казав Бартлет, „Советський Союз держить надто багато людей по тюрмах та має надто сувору цензуру“. На думку Бартлета, большевики будуть битися до останнього. Такого зброєння, як мають тепер, росіяни не мали ніколи попередньо. Та й б'ються з запалом. Бартлет думає, що коли Росія програє, то може у війні прийти до такого застою, який вкінці може закінчитися нещасливо для демократій світу. Він радить: 1) Щоб всі британці однаково поділяли жертви для війни, бо це прискорило б продукцію воєнних матеріалів, 2) Щоб Британія робила наглі наскоки на європейські країни, що в німецьких руках. 3) Щоб Британія не поводитися надто скромно-боязливо супроти Злучених Держав.

УКРАЇНА „АНГЛІЙСЬКОЮ ІНТРИГОЮ“

З вибухом німецько-московської війни, московські емігрантські чинники на Далекому Сході почали доносити на українців до японської влади, називаючи Україну і український рух „англійською інтригою“. Виходить, що тому, що Німеччина є союзником Японії, не зручно їм називати Україну „німецькою інтригою“ як це вони роблять деінде, а тому знайшли „англійську інтригу“, використовуючи це, що відносини між Англією та Японією надзвичайно загострені.

TWO DISTINGUISHED WORKS ON UKRAINE

(1)

A HISTORY OF UKRAINE

by

MICHAEL HRUSHEVSKY
(\$4.00)

(2)

BOHDAN, HETMAN OF UKRAINE

by

GEORGE VERNADSKY
(\$2.50)

published by

YALE UNIVERSITY PRESS**SVOBODA BOOKSTORE****81-83 GRAND STREET**
JERSEY CITY, N. J.

ВЗОРІ КАНВА, НИТКИ ДО
ВИШИВАННЯ Д.М.
С. І СТЕМПІЛОВА-
НІ РІЧІ.
UKRAINIAN BAZZAR,
170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

- Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
- Аналіза крові для подружого салодства.
- Геморойди й желірки лікуються без операції.

223 SECOND AVENUE, cor. 14th ST.,
NEW YORK CITY, Room 14.
GRamercy 7-7697

Офісові години 10—8; неділя 11—2.

Жінка-доктор до обслуги.
X & флюороскоп. — Екзамінація \$2.00.**ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ й околицю****МИХАЙЛО НАСЕВИЧ**cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. MARKET 1320.

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

МИРОН ЛИТВИН**і СИН****УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ**

Обслуга щира і чесна

Main Office:

383 Morris Avenue,
cor. Springfield Ave.**NEWARK, N. J.**

Phone: Essex 3-5347

Branch Office (Філія):

969 South Broad Street,
TRENTON, N. J.

Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКОУКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребамі по ціні так
низькій як \$150.

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 East 5th St.,**NEW YORK CITY**

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА**УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК**Занимаєсь похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK і ОКОЛИЦЯХ**129 EAST 7th STREET,**
NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:

707 Prospect Avenue,

(cor. E. 155 St.),

BRONX, N. Y.

Tel.: MEIrose 5-6577

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з прегарною
металевою
труною, двома автами, караваном,
бальсамуванням, вжи-
ванням Похоронного
Дому і т. д. **\$295.00**

Все, чого треба, з виїмком одя-
ня й належностей за церковну
відправу й цвинтар.

S. KANAI KAIN**433 STATE STREET,****PERTH AMBOY, N. J.**

Phone: Perth Amboy 4-4646